

Bryssel, 3. heinäkuuta 2026
(OR. en)

11131/26

ECOFIN 921
UEM 325
SOC 450
EMPL 252
COMPET 865
ENV 841
EDUC 307
ENER 463
JAI 901
GENDER 138
JEUN 181
SAN 539
ECB
EIB

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	NEUVOSTON SUOSITUS Alankomaiden talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2026) 219 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä sekä talous- ja rahoituskomitean viimeistelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

Alankomaiden talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263¹ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestävä julkista taloutta, kestävä ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälistä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 lausunnon Alankomaiden alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2026. Komissio antoi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoituskansalaisia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Alankomaat kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskeva neuvoston suositukseksi, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta³ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.
- (3) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Kilpailukykykompassi on julkaisemisestaan lähtien ollut eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvän työn johtonuora. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on EU:n strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.

³ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen⁴ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesiopolitiikan rahoituksen ohella olleet olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesiopolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää vakiinnuttaa sen puitteissa tuetut ja toteutetut uudistukset ja investoinnit sekä hyödyntää jatkotoimien perustana niistä erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.
- (5) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Alankomaita koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Alankomaiden edistymistä vuoden 2025 maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Alankomaat on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Alankomailla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Alankomaiden edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Alankomaista perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Alankomaiden makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin 20 päivänä toukokuuta 2026⁵. Komissio totesi 3 päivänä kesäkuuta 2026, että Alankomailla ei enää ole makrotalouden epätasapainoja. Vuosien mittaan on esiintynyt erityisesti kotitalouksien huomattavaan velkaantuneisuuteen, asuntomarkkinoihin ja suureen vaihtotaseen ylijäämään liittyviä haavoittuvuuksia, mutta ne ovat viime aikoina vähentyneet. Suuri vaihtotaseen ylijäämä on pienentynyt hieman viime aikoina, ja osa siitä on rakenteellista, koska Alankomaat on keskeinen eurooppalainen kaupan keskus ja maassa toimii useita monikansallisia yrityksiä. Samaan aikaan säästöjen ja investointien näkökulmasta ylijäämän pieneneminen heijastaa sitä, että kotimainen kysyntä on ollut reaalisena BKT:n viimeaikaisen kasvun tärkein edistäjä ja kysyntä on kasvanut nopeammin kuin muualla euroalueella, vaikkakin alhaisemmalta tasolta alkaen. Vaihtotaseen ylijäämän ei ennusteta kasvavan tänä tai ensi vuonna. Asuntojen hinnat nousevat edelleen selvästi asuntotarjonnan supistuessa. Kotitalouksien velka suhteessa BKT:hen pieneni jälleen vuonna 2025, joskin hitaammin kuin aiemmin, kun lainanotto lisääntyi korkojen ollessa alhaisemmat. Kotitalouksien velka saattaa vakiintua tulevina vuosina, ja kotitalouksien korkeaan velkaan liittyviä riskejä lieventää osittain kiinteäkorkoisten asuntolainojen yleisyys. Asuntotarjonnan lisäämiseksi on toteutettu joitakin politiikkatoimia, ja viimeisin hallituksen investointiohjelma, joka koskee myös asumista, voisi auttaa pienentämään vaihtotaseen ylijäämää keskipitkällä aikavälillä. Tulevaisuudessa asuntotarjonnan tuloksekas lisääminen ja velkarahoitteista asunnonostoa suosivien verokannustimien poistaminen voisivat auttaa hillitsemään asuntojen hintoja ja vähentämään kotitalouksien velkaa kestäväällä tavalla, kun taas kotimaisten investointien lisääminen auttaisi pienentämään vaihtotaseen ylijäämää entisestään. Eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa puitteet asumista koskevien uudistusten edistymisen seuraamiseksi.

⁵ SWD(2026) 140 final.

- (7) Neuvosto antoi komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta [päivämäärä] suosituksen Alankomaiden huhtikuussa 2026 hyväksymän kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁶. Suunnitelma on toimitettu asetuksen (EU) 2024/1263 15 artiklan 2 kohtaa noudattaen. Se kattaa vuodet 2026–2030, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 4,7 prosenttia vuonna 2026, 3,5 prosenttia vuonna 2027, 3,1 prosenttia vuonna 2028, 3,5 prosenttia vuonna 2029 ja 3,7 prosenttia vuonna 2030. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2025 verrattuna ovat 4,7 prosenttia vuonna 2026, 8,4 prosenttia vuonna 2027, 11,7 prosenttia vuonna 2028, 15,6 prosenttia vuonna 2029 ja 19,9 prosenttia vuonna 2030. Tämä suositus korvaa 21 päivänä tammikuuta 2025 annetun suosituksen⁷. Siinä vuodeksi 2025 vahvistetut nettomenojen enimmäiskasvuprosentit, jotka olivat vuositasolla 3,5 prosenttia ja kumulatiivisesti 10,4 prosenttia vertailuvuoteen 2023 verrattuna, ovat kuitenkin edelleen merkityksellisiä arvioitaessa vaatimusten noudattamista vuoden 2025 loppuun saakka.
- (8) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoimista, jotta voidaan tukea unionin pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi⁸, ja Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Jäsenvaltiot voivat edelleen pyytää kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia milloin tahansa vuoteen 2028 saakka, jos ne täyttävät asetuksen (EU) 2024/1263 26 artiklassa säädetyt kriteerit.

⁶ Neuvoston suositus, annettu [päivämäärä], Alankomaiden huhtikuussa 2026 hyväksymän kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL ... [Julkaisutoimisto: lisätään EUVL-viitteet]).

⁷ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Alankomaiden nettomenopolun asettamisesta (EUVL C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj>).

⁸ Komission tiedonanto ”Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa”, Bryssel, 19.3.2025 (C(2025) 2000 final).

- (9) Alankomaat toimitti 14 päivänä huhtikuuta 2026 vuotuisen edistymisraporttinsa 2026⁹, jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Alankomaiden puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (10) Vuonna 2025 reaalisen BKT:n kasvu oli 1,8 prosenttia ja YKHI-inflaatio 3,3 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalisen BKT:n ennakoitaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2026 ja 1,1 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaation ennakoitaan olevan 3,2 prosenttia vuonna 2026 ja 2,5 prosenttia vuonna 2027.
- (11) Eurostatin toimittamien tietojen¹⁰ perusteella Alankomaiden julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 1,6 prosenttiin vuonna 2025. Alijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa juoksevien menojen ja julkisten investointien kasvusta sekä rakenteellisista tuloveroleikkauksista. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,5 prosenttia vuonna 2026 ja 1,9 prosenttia vuonna 2027. Alijäämän kasvu vuonna 2026 johtuu pääasiassa sotilaiden eläkejärjestelmää koskevan uudistuksen tilapäisestä vaikutuksesta. Uudistus edellyttää, että valtio tekee yksityiseen eläkerahastoon siirron, jonka suuruus on noin 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen.

⁹ Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

¹⁰ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

- (12) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys¹¹, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 elvyttävä (0,8 % suhteessa BKT:hen). Vuosina 2026 ja 2027 sen ennakoidaan olevan pitkälti neutraali.
- (13) Eurostatin toimittamien tietojen¹² perusteella Alankomaiden julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 43,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2025 loppuun mennessä 44,4 prosenttiin. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan velka suhteessa BKT:hen kasvaa ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella vuoden 2026 loppuun mennessä 46,9 prosenttiin ja pysyy pitkälti vakaana 47,0 prosentissa vuoden 2027 loppuun asti. Kasvu vuonna 2026 johtuu pääasiassa Alankomaiden siirtoverkonhaltija TenneT:lle ja valtion energiayhtiö EBN:lle myönnettyistä lainoista.
- (14) Eurostatin tietojen¹³ perusteella julkiset puolustusmenot olivat Alankomaissa vuonna 2025 yhteensä 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2026 niiden ennakoidaan komission kevään 2026 talousennusteen mukaan olevan 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁴.

¹¹ Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos; perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

¹² Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹³ Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

¹⁴ Naton puolustusmenojen määritelmä eroaa julkisen sektorin tehtäväluokituksen mukaisesta puolustusmenojen määritelmästä. Lisäksi voi esiintyä menojen, erityisesti puolustustarvikkeiden, kirjaamisajankohdasta aiheutuvia eroja, koska Nato-raportoinnissa ei noudateta kirjausajankohtaa koskevia kansantalouden tilinpidon sääntöjä.

- (15) Unioniin kohdistuu edelleen energian toimitushäiriöiden ja hintojen voimakkaan epävakauden riskejä, joita maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet pahentavat. Vuosien 2022–2023 energiakriisistä saadut kokemukset osoittivat, että laajoista ja kohdentamattomista toimenpiteistä aiheutuu julkiselle taloudelle suuria kustannuksia ja että ne ovat yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sodan puhjettua Lähi-idässä helmikuussa 2026 Alankomaat on toteuttanut finanssipoliittisia toimenpiteitä lieventääkseen korkeiden energian hintojen vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin¹⁵. Näitä ovat muun muassa energiahätärahasto, jolla tuetaan haavoittuvimmassa asemassa oleva kotitalouksia, joille on tulossa suuret energialaskut talvella 2026–2027, verottoman matkapäivärahan pysyvä korotus sekä pakettiautojen ja kuorma-autojen ajoneuvoverokannan kohdennetut alennukset vuodeksi 2026. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan näiden toimenpiteiden kustannusten julkiselle taloudelle ennakoitavan olevan alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026.
- (16) Komission laskelmien perusteella Alankomaiden nettomenot kasvoivat 7,2 prosenttia vuonna 2025 ja 10,6 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024 ja 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 on neuvoston tammikuussa 2025 suosittamaa enimmäiskasvua suurempi. Poikkeama on vuositasolla 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan vuosia 2024 ja 2025 yhdessä, nettomenojen kumulatiivinen kasvuvauhti on sekin suositettua enimmäiskasvua suurempi ja vastaa kumulatiivisesti 1,0 prosentin poikkeamaa suhteessa BKT:hen.

¹⁵ Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4. toukokuuta 2026).

- (17) Komission laskelmien perusteella Alankomaiden nettomenojen ennakoitaan kasvavan 4,9 prosenttia vuonna 2026. Ennakoitu nettomenojen kasvu vuonna 2026 on suurempi kuin neuvoston [päivämäärä] suosittama enimmäiskasvu. Poikkeama on vuositasolla 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (18) Alankomaiden yksityisten tulojen verotusjärjestelmässä tiettyjä omaisuususeriä kohdellaan eri tavalla kuin muita, mikä vääristää pääoman kohdentamista ja taloudellisia päätöksiä. Erityisesti asuntolainakorkojen vähennykset yhdistettynä matalaan laskennallisen vuokran verotukseen luovat voimakkaan verotuksen vinouman, joka suosii asuntosijoittamista, joka on usein velkarahoitteista, osakkeisiin ja joukkovelkakirjoihin sijoittamiseen nähden. Lisäksi edullinen verokohtelu koskee myös eläkemaksuja ja varoja, joita pidetään harvainyhtiöissä eli yrityksissä, joiden osakkeiden enemmistön omistaa vain muutama yksityishenkilö. Samalla säästöistä ja sijoituksista saatavia kotitalouksien tuloja verotetaan oletetun eikä todellisen tuottoasteen mukaan. Tämä käytäntö saattaa voimistaa suhdannevaihtelua, jos asteet eivät vastaa todellisia tuloksia. Hallitus on alkanut tarkastella siirtymistä pääoman kasvun verotukseen mahdollisesti vuoteen 2028 mennessä. Toteuttamalla uudistuksia, joilla vähennetään eriarvoista verokohtelua sekä omaisuususerien lajeissa että niiden välillä, vähennettäisiin mahdollisuuksia verokeinotteluun, parannettaisiin verojärjestelmän kykyä toimia automaattisena vakauttajana, lievennettäisiin taloudellista eriarvoisuutta ja edistettäisiin pääoman tehokkaampaa kohdentamista. Kun otetaan huomioon, että tällainen eriarvoinen verokohtelu osaltaan myötävaikuttaa kotitalouksien suureen velkaantuneisuuteen, sen vähentäminen on merkityksellistä myös makrotalouden epätasapainojen korjaamisen kannalta.

- (19) Edellä mainittujen verokannustimien lisäksi asuntomarkkinoiden yliarvostukseen on vaikuttanut uusien asuntojen tarjonnan heikko reagoivuus voimakkaaseen kysyntään, jota väestönkasvu ja kotitalouksien pieneneminen vauhdittavat. Asuntopulan ennakoitaan nousevan yli 400 000 asuntoon vuonna 2025¹⁶. Asuntotarjontaa voitaisiin lisätä poistamalla rakentamista nykyisin hidastavia keskeisiä esteitä, ja tätä varten hallitus voisi edistää suunnitelmiaan virtaviivaistaa suunnittelu- ja lupaprosesseja, joiden läpivienti kestää keskimäärin jopa kuudesta seitsemään vuotta, sekä yksinkertaistaa rakentamismääräyksiä. Lisäksi uusien asuntojen rakentamista varten voitaisiin asettaa saataville lisää maata. Edistymistä haittaavat myös useat muut pullonkaulat, kuten työvoimapula, sekä liialliseen tyypilaskeumaan liittyvät rakentamisen rajoitukset ja sähköverkon ylikuormitus. Asuntotarjonnan lisääminen on merkityksellistä makrotalouden epätasapainojen lieventämisen kannalta.
- (20) Alankomaiden kehittymättömät yksityiset vuokramarkkinat aiheuttavat merkittäviä kohtuuhintaisuuteen ja saatavuuteen liittyviä haasteita ja lisäävät pieni- ja keskituloisten kotitalouksien köyhyysriskiä. Vaikka viimeaikaiset politiikkatoimet, kuten säänneltyjen vuokrien laajentaminen, ovat tuoneet helpotusta osalle vuokralaisista, ne ovat yhdessä korkeampien korkojen ja verotuksen muutosten kanssa myös myötävaikuttaneet vuokra-asuntokannan supistumiseen. Tämä suuntaus johtuu siitä, että vuokranantajat myyvät kiinteistöjä omistusasujille, mikä vähentää entisestään vuokra-asuntojen saatavuutta, samalla kun vuokrat nousevat hintakaton ylittävien asuntojen osalta. Yksityisen vuokrasektorin kasvua voitaisiin edistää lisäämällä yksityisille vuokramarkkinoille tehtävien investointien houkuttelevuutta siten, että säänneltyjä vuokria mukautetaan paremmin kiinteistöjen arvostusta vastaaviksi välttämällä samalla paluuta liian korkeisiin vuokriin. Tällainen tasapainoinen mukauttaminen voisi auttaa sekä lisäämään asuntojen kokonaistarjontaa että vähentämään kannustimia ottaa lainaa asunnon ostamiseksi. Tämä puolestaan tukisi makrotalouden epätasapainojen lieventämistä.

¹⁶ Euroopan komission ja yhteisen tutkimuskeskuksen laskelmien ja ennusteen perusteella. Lisätietoja: ks. Balouktsi et al. (2026) Housing investment needs in the EU. [JRC Technical Report 144419](#).

- (21) Alankomaiden pitkäaikaishoitojärjestelmään kohdistuu merkittäviä haasteita, jotka johtuvat väestön ikääntymisestä, kalliista laitoshoidosta ja huollettavien anteliaasta kattavuudesta. Alankomaat pärjää hyvin useimpiin jäsenvaltioihin verrattuna pitkäaikaishoitojärjestelmän riittävyyden, saatavuuden ja laadun sekä alan työvoiman määrän osalta. Järjestelmä aiheuttaa kuitenkin yhä enemmän paineita valtion talousarvioon. Pitkäaikaishoidon kokonaismenot olivat vuonna 2022 Alankomaissa 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä on EU:n suurin arvo. Komission vuoden 2024 ikääntymisraportin mukaan niiden ennustetaan nousevan vuoteen 2070 mennessä 5,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tähän kasvuun voitaisiin puuttua muun muassa mukauttamalla omavastuuosuuksia eli potilaiden omia rahoitusosuuksia heidän saamansa hoidon kustannuksiin eri etuustyypeissä. Järjestelmä olisi kustannustehokkaampi, jos potilaat valitsisivat hoitopaikan yksilöllisten hoitotarpeidensa perusteella sen sijaan, että he valitsevat hoitopaikan, joka minimoi heidän omavastuunsa. Tulevan hallituksen hallitusohjelma sisältää toimia, joilla pyritään parantamaan kustannustehokkuutta ja myös saavuttamaan tällä vaalikaudella rakenteelliset säästöt, jotka ovat noin 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Myös lisäinvestoinnit ennaltaehkäisyyn pitkäaikaishoidon tarpeiden syntymisen viivyttämiseksi ja yhteisöllisen hoidon tarjoamisen parantamiseksi voisivat auttaa vähentämään kustannuksia. Näillä parannuksilla voitaisiin varmistaa, että järjestelmän hyödyt kohdennetaan tehokkaammin vaarantamatta sen suurta kattavuutta ja laatua.
- (22) Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

- (23) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tuettavien koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpano on Alankomaissa sekä hankkeiden valinnan että maksujen osalta EU:n keskiarvoa nopeampaa. On tärkeää pitää yllä nykyaikaa samalla kun maksimoidaan investointien vaikutus kentällä. Alankomaat toteuttaa koheesiopolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. On olennaisen tärkeää varmistaa, että Alankomaiden koheesiopolitiikan rahastojen väliarvioinnissaan yksilöivät uudet investoinnit, erityisesti ne, jotka liittyvät väliarviointiasetuksessa¹⁷ määritettyihin viiteen painopisteeseen, toteutuvat nopeasti ja tuloksellisesti.
- (24) Alankomailla on useita haasteita, jotka liittyvät tutkimukseen ja innovointiin tehtävien investointien riittämättömyyteen, startup- ja scaleup-yritysten rajalliseen rahoituksen saantiin, jatkuvaan riippuvuuteen fossiilisista polttoaineista ja sähköverkkoinfrastruktuurin pullonkauloihin, työmarkkinoiden segmentoitumiseen sekä työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen, mukaan lukien heikkoihin perustaitoihin ja liian vähäiseen osallistumiseen STEM-aloille erityisesti aliedustettujen väestöryhmien keskuudessa.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategiaan haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

- (25) Alankomaiden innovaatioekosysteemin tukena ovat vahvat tutkimuksen ja innovoinnin perusedellytykset, mutta julkinen T&K-intensiteetti on edelleen alle EU:n keskiarvon ja yksityinen T&K-intensiteetti jää jälkeen EU:n parhaiten suoriutuvista maista (Ruotsi, Tanska ja Suomi) ja maailmanlaajuisista innovaatiojohtajista, kuten Yhdysvalloista. Vaarana on, että tutkimuksessa ja kehityksessä edistyminen hidastuu entisestään, jos näitä puutteita ei korjata. Näihin haasteisiin vastaamiseksi Alankomaiden hallitus on ilmoittanut toimintasuunnitelmasta, jolla pyritään saavuttamaan tutkimus- ja kehitysinvestoinneille asetettu tavoite, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2030 mennessä. Toimintasuunnitelmaan sisältyy poliittisia aloitteita, kuten murroksellisen innovoinnin kansallisen viraston perustaminen, tarkistettu teollisuuspolitiikka keskeisillä aloilla, kuten puolijohdealalla ja bioteknologia-alalla, ja alueellisten innovaatioklustereiden tukeminen. Toimenpiteiden täytäntöönpano on kuitenkin vasta alussa. On olennaisen tärkeää varmistaa näiden aloitteiden ja olemassa olevan kansallisen teknologiastrategian välinen johdonmukaisuus, jotta vältetään politiikan hajanaisuus ja maksimoidaan toimien vaikuttavuus. Innovointiin saatavan julkisen tuen vahvistaminen voi auttaa parantamaan innovaatioympäristöä, edistämään tuottavuuden kasvua ja säilyttämään Alankomaiden aseman Euroopan innovaatiojohtajana.

- (26) Vaikka Alankomaiden riskipääomamarkkinat ovat yhdet Euroopan unionin syvimmistä, joillakin alankomaalaisilla startup- ja scaleup-yrityksillä on vaikeuksia saada rahoitusta. Startup-yrityksillä on rajoitteita erityisesti siemenvaihetta edeltävässä vaiheessa, ja myöhemmin niillä on vaikeuksia laajentua onnistuneesti. Myöhäisen vaiheen riskipääoman puute johtaa siihen, että innovatiiviset alankomaalaiset yritykset hakevat rahoitusta ulkomailta tai siirtyvät ulkomaille, mikä rajoittaa Alankomaiden kykyä kasvattaa startup-yrityksistä suuria markkinatoimijoita. Startup- ja scaleup-yrityksille annettava julkinen tuki on tähän mennessä ollut taloudellisten resurssien osalta suhteellisen vähäistä, ja siitä on puuttunut ennakoitavuus. Alankomaiden hallitus on ilmoittanut perustavansa startup- ja scaleup-yrityksiin keskittyvän kansallisen investointilaitoksen, jonka odotetaan aloittavan toimintansa vuonna 2028. Tehokas täytäntöönpano ja jatkuva seuranta ovat kuitenkin ratkaisevan tärkeitä. Jos rahoitusvajetta ei korjata, se voi haitata innovointia ja pitkän aikavälin kilpailukykyä, sillä startup- ja scaleup-yritysten tuottavuus yleensä kasvaa enemmän kuin muiden uusien yritysten. Rahoituksen saannin lisäksi myös yleisellä liiketoimintaympäristöllä on tärkeä rooli startup- ja scaleup-yritysten tukemisessa. Sääntelyn monimutkaisuus, hallinnollinen rasite ja verokehukseen liittyvä epävarmuus voivat heikentää yritysten kykyä innovoida ja laajentua. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Alankomaat voisi laajentaa esimerkiksi takausten ja rahasto-osuusrahastorakenteiden kaltaisten rahoitusvälineiden käyttöä saadakseen pääomaa liikkeelle ja houkutellakseen yhteisösijoittajia. Kansallinen investointilaitos voisi myös auttaa varmistamaan politiikan ennakoitavuuden ja vähentämään hajanaisuutta.

- (27) Alankomaissa innovaatiotoiminta on keskittynyt voimakkaasti suuriin vakiintuneisiin yrityksiin. Kolmen suurimman yrityksen osuus kaikista tutkimus- ja kehitysinvestoinneista oli vuonna 2023 noin neljännes, kun taas nuoret ja pienet yritykset tekevät niitä vain vähän. Vaikka alankomaalaisten pk-yritysten digitalisaatioaste on suhteellisen korkea, pienten ja suurten yritysten välillä on edelleen merkittävä ero tekoälyn ja pilvipalvelujen kaltaisten kehittyneiden teknologioiden käyttöönotossa. Tämän seurauksena tuottavuuden kasvu on pääasiassa vakiintuneiden yritysten ansiota, ja samoilla aloilla toimivien yritysten väliset erot kasvavat. Tuottavuutta on mahdollista parantaa lisäämällä edelleen pk-yritysten digitalisaatiota ja innovointia. Alankomaiden hallitus on ilmoittanut tutkimusta ja kehitystä koskevan verovähennysjärjestelmän tarkistamisesta, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa sitä ja laajentaa sen soveltamisalaa. Näin pyritään kannustamaan pienempiä ja uudempia yrityksiä harjoittamaan tutkimus- ja kehitystoimintaa. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi Alankomaat voisi lisäksi toteuttaa verotuksellisia ja muita kuin verotuksellisia toimenpiteitä, joita voisivat olla esimerkiksi digitalisointisetelit ja -avustukset, kehittyneisiin teknologioihin tehtäviin investointeihin liittyvät verokannustimet ja räätälöity koulutus digitaalisten taitojen parantamiseksi, kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton edistämiseksi ja innovointivalmiuksien vahvistamiseksi erityisesti pk-yrityksissä.
- (28) Alankomaat on edelleen vahvasti riippuvainen fossiilisista polttoaineista, vaikka uusiutuvien energialähteiden osuus Alankomaiden sähköntuotannossa on EU:n keskiarvoa suurempi. Uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto nopeutui vuonna 2024, mutta vuonna 2025 Alankomaat edistyi vain vähän uusiutuvien energialähteiden käyttöönotossa, mikä johtui osittain verkon ylikuormituksesta, merituulivoiman toimitusketjujen kustannusten noususta ja teollisuuden odotettua pienemmästä sähkön kysynnästä. Samalla energian loppukulutus kokonaisuudessaan lisääntyi vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna, mikä käänsi vuodesta 2019 lähtien saavutetun vähennyksen, vaikka energian loppukulutus pienenikin asuntosektorilla. Tämä tekee Alankomaiden taloudesta alttiin maailmanlaajuiselle hintakehitykselle ja haittaa siirtymistä vihreään talouteen. Alankomaissa tarvitaan näin ollen lisätoimia, jotta voidaan vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja parantaa energiatehokkuutta myös rakennuksissa ja teollisuusprosesseissa. Tähän voisi sisältyä toimenpiteitä, joilla vähennetään merituulivoima-alan taloudellisia riskejä, jotta alan investoinnit pysyisivät houkuttelevina.

- (29) Sähköverkon ylikuormitus on pahentunut entisestään, ja ylikuormitus vaikuttaa maaseutu- ja kaupunkialueisiin sekä siirto- ja jakeluverkkoihin. Tämä haittaa puhtaaseen energiaan siirtymistä, rajoittaa taloudellista toimintaa ja heikentää Alankomaiden kilpailukykyä. Verkon ylikuormitukseen puututaan lisäämällä verkkoon tehtäviä investointeja ja tekemällä sääntelyaloitteita, joihin kuuluu muun muassa uusi energialaki. Näistä toimista huolimatta verkon ylikuormitus on lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä edelleen merkittävä haaste, mikä edellyttää jatkuvaa huomiota ja toimia. Alankomaat voisi hyötyä siirto- ja jakeluverkkonsa kapasiteetin lisäämisestä, sähkön tarjonnan ja kysynnän joustavuuden mahdollistavien ratkaisujen käyttöönotosta ja edistämisestä, alueiden välisen sähkökaupan maksimoimisesta nykyisessä rajat ylittävässä infrastruktuurissa sekä verkkoon liittyvien lupamenettelyjen yksinkertaistamisesta edelleen.
- (30) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osa-alueilla. Alankomaille osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.
- (31) Liian suuret typpilaskeumat, jotka johtuvat pääasiassa mutta ei yksinomaan intensiivisestä maataloudesta, ovat edelleen merkittävä ympäristöhaaste, joka vaikuttaa laajalti Alankomaiden talouteen. Liiallinen typpilaskeuma johtaa maaperän ja vesistöjen liialliseen lannoittamiseen ja happamoitumiseen, ja samalla se rajoittaa merkittävästi rakennustoimien lupamenettelyjä. Myös pinta- ja pohjaveden laatu aiheuttaa edelleen huolta. On toteutettava konkreettisia toimenpiteitä, joilla puututaan rakenteellisesti päästöjä aiheuttavien alojen liialliseen typpilaskeumaan ja edistetään siirtymistä kestäväan maatalouteen, myös luonnonmukaiseen maatalouteen. Alankomaat voisi hyötyä erityisesti sellaisten viljelykäytäntöjen käyttöönotosta, joilla pyritään vähentämään ravinteiden ja torjunta-aineiden aiheuttamaa pilaantumista ja kasvihuonekaasupäästöjä.

- (32) Joustavan työllisyyden, mukaan lukien sekä määräaikaisten työsopimuksilla työskentelevät työntekijät että itsenäiset ammatinharjoittajat, osuus työmarkkinoilla on Alankomaissa edelleen suuri (35,4 %) ja selvästi EU:n keskiarvon (20,6 %) yläpuolella. Vaikka jonkinasteinen joustavuus tukee talouden sopeutumiskykyä, joustavan työllisyyden laajamittainen käyttö on syventänyt työmarkkinoiden segmentoitumista (eli työmarkkinoiden jakautumista eri työntekijäryhmiin, joilla on erilainen työsuhdeturva ja/tai erilaiset mahdollisuudet sosiaalietuuksien ja muiden etuuksien saamiseen). Tämä vaikuttaa suhteettomasti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten matalan osaamistason työntekijöihin ja maahanmuuttajataustaisiin henkilöihin, joilla on usein epävarmat työehdot, mukaan lukien rajalliset koulutus- ja kehittymismahdollisuudet, riittämätön sosiaaliturva ja muita suurempi työssäkäyvien köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski. Nämä haasteet paitsi pahentavat mahdollisuuksien eriarvoisuutta myös heikentävät pitkän aikavälin tuottavuutta. Suojelun lisäämiseksi ja työntekijöiden toimintaedellytysten tasapuolistamiseksi hallitus edistää uudistuspakettia, jolla pyritään vähentämään itsenäisen ammatinharjoittamisen ja joustavan työllistämisen kannustimia. Tätä varten on ratkaisevan tärkeää ottaa nopeasti käyttöön itsenäisten ammatinharjoittajien pakollinen työkyvyttömyysvakuutus ja parantaa joustavilla työsopimuksilla työskentelevien työsuhdeturvaa.

- (33) Alankomaissa työvoimapula ja osaamisvaje ovat edelleen merkittävä haaste, joka vaikuttaa vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja yhteiskunnallisiin haasteisiin liittyviin aloihin, kuten terveydenhuoltoon, koulutukseen, teknologiaan ja tieto- ja viestintätekniikkaan. Työvoimapulan taustalla on edelleen rakenteellisia tekijöitä, kuten suuri kysyntä alhaisen tuottavuuden aloilla ja tarjonnan puute alhaisesta keskimääräisestä työtuntien määrästä johtuen, ikääntyminen ja työvoiman hidas kasvu. Vaikka jatkuva työvoimapula saattaa luoda kannustimia työvoimaa säästävälle innovoinnille, se uhkaa haitata tuottavuuden kasvua ja kilpailukykyä. Alankomaissa on korkea työvoimaosuus, mutta käyttämätöntä työvoimapotentiaalia on edelleen maahanmuuttajataustaisten ja osa-aikatyöntekijöiden, erityisesti naisten, keskuudessa. Työvoiman tarjontaa voitaisiin lisätä parantamalla työ- ja yksityiselämän tasapainoa muun muassa parantamalla kohtuuhintaisen lastenhoidon saatavuutta sekä houkuttelemalla osaajia jatkuvasta työvoimapulasta kärsiviin ammatteihin. Erilaisia täydennys- ja uudelleen koulutusmahdollisuuksia on saatavilla, mutta työmarkkinoiden laitamilla olevat henkilöt hyötyvät niistä vain vähäisessä määrin. Liikkuvilla työntekijöillä ja siirtotyöläisillä on edelleen työn laatuun ja työoloihin liittyviä haasteita erityisesti työvoimavaltaisilla aloilla, joilla käytetään joustavia työjärjestelyjä. Kysyntäpuolen politiikkatoimissa voitaisiin keskittyä puuttumaan työvoimavaltaisten ja alhaisen tuottavuuden alojen rakenteellisiin tekijöihin, niin että samalla edistetään korkean lisäarvon aloja ja yhteiskunnallisiin haasteisiin liittyviä aloja, kuten koulutusta, terveydenhuoltoa ja vihreää ja digitaalista siirtymää, ja kannustetaan alojen väliseen liikkuvuuteen.
- (34) Oppilaiden perustaitojen heikentyminen Alankomaissa vaarantaa talouden kilpailukyvyn ja työmarkkinatulokset. Heikosti suoriutuvien määrä on viime vuosikymmenen aikana kasvanut jyrkästi matematiikassa, luonnontieteissä ja lukemisessa. Koulutuksen yhdenvertaisuus on edelleen haaste, ja heikko suoriutuminen on merkittävästi yleisempää heikommassa asemassa olevilla oppilailla kuin heidän opiskelutovereillaan. Alankomaat voisi vahvistaa kohdennettua tukea heikkoja tuloksia tuottaville kouluille, ulkomailla syntyneille oppilaille ja maahanmuuttajataustaisille oppilaille. Opettajapula on helpottanut, mutta se on edelleen huomattava ja vaikuttaa oppilaiden oppimistuloksiin. Jotta opettajan ammatista tulisi houkuttelevampi ja opettajia saataisiin paremmin houkuteltua ja pidettyä palveluksessa, Alankomaat voisi parantaa työoloja ja urakehitystä muun muassa keventämällä opettajien hallinnollista rasitetta ja edistämällä monipuolisempia urapolkuja.

- (35) Alankomailla on rakenteellisia haasteita, jotka liittyvät riittävän laajan STEM-osaamispohjan luomiseen. Vaikka ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen osallistuvia on paljon, STEM- ja ICT-aloilla tutkinnon suorittaneiden osuus on molemmilla koulutustasoilla edelleen verrattain pieni, mikä rajoittaa tuottavuutta yhä enemmän. Tämän seurauksena teknisissä ammateissa on jatkuva työvoimapula. Tämä koskee erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta ratkaisevan tärkeitä rakennusala, energia-alaa ja teollisuutta, joilla erityistaitojen kysyntä ylittää edelleen tarjonnan. Naiset ovat STEM-aloilla edelleen merkittävästi aliedustettuina, ja maahanmuuttajataustaiset oppilaat suuntautuvat STEM-urapoluille epätodennäköisemmin ja suoriutuvat perustaidoissa heikosti useammin kuin muut. Nämä erot liittyvät sukupuolistereotypioihin ja koulutuksen laajempaan eriarvoisuuteen, mukaan lukien puutteisiin suoriutumisessa ja heikommassa asemassa olevien ryhmien mahdollisuuksien saatavuudessa. Näiden ongelmien ratkaiseminen edellyttää kohdennettuja tukimekanismeja ja uraohjauksen saatavuuden parantamista, jotta useammat suuntautuisivat STEM-urapoluille. Näiden alojen inklusiivisuuden ja houkuttelevuuden lisääminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan laajentaa osaamisreserviä, vastata osaamisvajeeseen sekä varmistaa, että Alankomaat pystyy vastaamaan työmarkkinoiden muuttuviin vaatimuksiin.
- (36) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia vuonna 2026 annetun, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Alankomaille annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä, toista, kolmatta ja viidettä euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositukset 3 ja 4 auttavat noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 5 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta,

SUOSITTAA, että Alankomaat toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy neuvoston [päivämäärä] suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa; lisää yleisiä puolustus- ja turvallisuusmenoja sekä puolustusvalmiutta ja varmistaa samalla velkakestävyys ja varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että toimenpiteet, joita toteutetaan energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi, ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen tai energiantensiivisten yritysten tarpeisiin kohdennettuja sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä ja että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopusoinnussa EU:n finanssipolitiikan kehyksen puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa; yhdenmukaistaa erityyppisten omaisuustulojen verotusta muun muassa poistamalla asteittain asuntolainakorkojen vähennysoikeuden; hyväksyy ja toteuttaa toimenpiteitä, joilla poistetaan uusien asuntojen rakentamisen esteitä yksinkertaistamalla suunnittelu- ja lupamenettelyjä; tukee yksityisen kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen alan kehittämistä muun muassa mukauttamalla säänneltyjä vuokria; vastaa pitkäaikaishoidon ikäsidonnaisten menojen odotettuun kasvuun tekemällä järjestelmästä kustannustehokkaamman;
2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; pitää yllä koheesiopolitiikan ohjelmien toteuttamisvauhtia ja tarvittaessa hyödyntää varojen uudelleenkohdentamista koheesiopolitiikan säännösten väliarvioinnin yhteydessä sovittuihin strategisiin painopisteisiin ja joustomahdollisuuksiin;
3. lisää julkisen ja yksityisen tutkimuksen ja kehityksen intensiteettiä kohdentamalla tukea investointeihin, jotka tehdään keskeisiin strategisiin teknologioihin, sekä alueellisiin innovaatioekosysteemeihin; torjuu startup- ja scaleup-yritysten rahoitusvajetta muun muassa tarjoamalla kannustimia yhteisösijoittajien houkuttelemiseksi; tukee innovointia ja uusien teknologioiden käyttöönottoa pk-yrityksissä;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa ja parantamalla energiatehokkuutta erityisesti rakennuksissa; vähentää sähköverkon ylikuormitusta lisäämällä siirto- ja jakeluverkon kapasiteettia, toteuttamalla joustoratkaisuja, maksimoimalla alueiden välisen kaupan ja yksinkertaistamalla lupamenettelyjä; toteuttaa rakenteellisia toimenpiteitä, joilla torjutaan tehokkaasti liiallista typpilaskeumaa ja veden laadun heikkenemistä, kiinnittäen erityistä huomiota kestäväan maatalouteen;

5. hyväksyy ja toteuttaa toimenpiteitä, joilla vähennetään kannustimia käyttää joustavia tai määräaikaista työsopimuksia; korjaa työvoimapulaa ja osaamisvajetta muun muassa hyödyntämällä käyttämätöntä työvoimapotentiaalia ja tehostamalla täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteiden kohdentamista; edistää työvoiman uudelleenkohdentamista korkean tuottavuuden aloille ja yhteiskunnallisiin haasteisiin liittyville aloille sekä parantaa liikkuvien työntekijöiden ja siirtotyöläisten työ- ja elinoloja; parantaa oppilaiden perustaitoja muun muassa lisäämällä opettajan ammatin houkuttelevuutta ja tarjoamalla räätälöityä tukea muita heikommassa asemassa oleville kouluille; edistää osallistumista STEM-ohjelmiin.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
